

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa T. F. , F. F.

i I. F.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie Łódzkiemu

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 czerwca 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda T. F.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z dnia 22 lipca 2015 r., sygn. akt I ACa 130/15,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek pozwanego Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód T. F. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 lipca 2015 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 3 grudnia 2014 r., którym zasądzono od Skarbu Państwa - Wojewody Łódzkiego na rzecz powodów – T. F., F. F. i I. F. kwoty po 12.000 zł z ustawowymi odsetkami oraz oddalono powództwo o zapłatę w pozostałym zakresie - w części oddalającej jego apelację.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą zatem nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Powód oparł wniosek na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wskazując, że w sprawie występują trzy następujące istotne zagadnienie prawne:

1. „Czy zdaniem Sądu Najwyższego sytuacja osoby, w stosunku do której zapadła decyzja o wywłaszczeniu, uznana następnie za wydaną z rażącym naruszeniem prawa, może być gorsza od sytuacji podmiotu, który w oparciu o tę decyzję uzyskał nienależne korzyści, a tym samym, czy przy rozpoznawaniu sprawy doszło do naruszenia art. 2 w zw. z art. 32 ust. 1 konstytucji RP?”;

2. „Czy zdaniem Sądu Najwyższego w sytuacji, gdy wywłaszczenie nastąpiło w oparciu o decyzję administracyjną, co do której orzeczono prawomocnie, iż wydana została z rażącym naruszeniem prawa, ustalenia

w zakresie stanu nieruchomości w dacie wywłaszczenia, winno uwzględniać podstawę prawną (art. 1 ust. 1 dekretu z dnia 7 kwietnia 1948 r. o wywłaszczeniu majątków zajętych na cele użyteczności publicznej w okresie wojny 1939-1945 r., na której oparto decyzję, w szczególności w zakresie sposobu wykorzystywania nieruchomości, a nadto czy przewidywany sposób wykorzystania nieruchomości po odjęciu własności nieruchomości ma wpływ na ustalenia w zakresie wysokości odszkodowania?”;

3. „Czy zdaniem Sądu Najwyższego przy ustalaniu wysokości odszkodowania w stosunku do nieruchomości wywłaszczonej pod rządem obowiązywania Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1934 r. - Prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym winno uwzględniać się również utracone korzyści, jakie właściciel mógł uzyskać z nieruchomości?”

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno w zasadzie spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą pozostawać w związku z rozstrzygnięciem sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7) i wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od indywidualnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia tej przesłanki jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do rozstrzygnięcia sprawy oraz przyczyn wadliwości zaskarżonego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem Sądowi Najwyższemu samych pytań do rozstrzygnięcia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.). Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku uprzedniego zajęcia wykazania okoliczności faktyczne uzasadniających jego zmianę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Motywacja przyczyny przedstawionej przez wnioskodawcę nie odpowiada powyższym wymaganiom. Przedstawione problemy były przedmiotem Sądu Najwyższego m.in. w wyrokach z dnia 12 marca 2015 r., I CSK 457/14, OSNC 2016, nr 3, poz. 34; z dnia 14 czerwca 2013 r., V CSK 388/12; z dnia 14 marca 2014 r., III CSK 152/13 - nie publ. Jednolicie przyjęto, m. in. że przy ustalaniu wysokości szkody wyrządzonej przez wydanie niezgodnej z prawem decyzji administracyjnej, polegającej na utracie własności nieruchomości, należy brać pod uwagę przeznaczenie tej nieruchomości w chwili wydania decyzji. Skarżący nie przedstawił argumentów uzasadniających zmianę lub modyfikację tego stanowiska.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. *a contrario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. Uwzględniając charakter roszczenia, stan majątkowy wnioskodawcy i okoliczności sprawy oddalono wniosek Prokuraturii Generalnej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego w oparciu o zasadę słuszności (art. 108 § 2 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

jw